

ПРАВИЛА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ НЕПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Правила регламентують порядок приймання, зберігання, підготовки до продажу та продажу непродовольчих товарів через роздрібну торговельну мережу, а також визначають вимоги щодо дотримання прав споживачів стосовно належної якості та безпеки товарів і рівня торговельного обслуговування.

2. Ці Правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання на території України незалежно від форм власності, які пройшли державну реєстрацію в установленому порядку та здійснюють діяльність у сфері роздрібної торгівлі непродовольчими товарами.

У випадках, передбачених законодавчими актами, суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність у сфері роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, повинен отримати відповідні документи дозвільного характеру.

3. Роздрібна торгівля непродовольчими товарами здійснюється через спеціалізовані підприємства, підприємства з універсальним асортиментом непродовольчих товарів, спеціалізовані відділи (секції) підприємств з універсальним асортиментом продовольчих товарів, дрібнороздрібну торговельну мережу.

4. Суб'єкт господарювання самостійно вирішує питання забезпечення торговельних приміщень (місць) обладнанням, реєстраторами розрахункових операцій відповідно до законодавства.

5. Засоби вимірювальної техніки, що використовуються у торговельній діяльності, повинні бути у справному стані, мати повірочне тавро та проходити періодичну повірку в установленому законодавством порядку.

6. Суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити приймання, зберігання і продаж у роздрібній мережі непродовольчих товарів відповідно до вимог законодавства.

Непродовольчі товари, продаж яких може завдати шкоди здоров'ю людей, підлягають державній санітарно-епідеміологічній експертизі в установленому законодавством порядку.

7. Суб'єкт господарювання повинен реалізовувати непродовольчі товари, які підлягають обов'язковій сертифікації у державній системі сертифікації, за наявності

в документах на товари реєстраційних номерів сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання відповідності.

8. Працівники суб'єкта господарювання, які здійснюють обслуговування споживачів, повинні мати спеціальну професійну підготовку: знати асортимент і якісні характеристики товарів певної групи, ознаки дефектів виробничого характеру; правила підготовки товарів до продажу; принципи розміщення, викладки товарів і оформлення вітрин; способи показу і пакування товарів; правила зберігання товарів і терміни їх реалізації; правила роботи реєстраторів розрахункових операцій і порядок розрахунку із споживачами; види торговельного обладнання, інвентарю, інструментів і правила користування ними; правила поведінки з тарою; правила санітарії і гігієни, а також техніки безпеки та пожежної безпеки тощо.

9. Працівники суб'єкта господарювання можуть мати формений одяг.

10. До подання товарів у торговельний (демонстраційний) зал працівники суб'єкта господарювання проводять підготовку товарів до продажу (розпакування, перевірка цілісності індивідуальної упаковки, пломб підприємства-виробника, наявності маркувальних даних і якості, чищення, прасування, перевірка наявності інструкцій з експлуатації, технічних паспортів, гарантійних талонів, комплектність виробів, перевірка роботи в дії тощо).

11. У разі пошкодження (потертості) маркувального ярлика підприємства-виробника суб'єкт господарювання переносить усі маркувальні дані на дублікат товарного ярлика, який засвідчує підписом особа, відповідальна за приймання товару. Дублікат товарного ярлика прикріплюється до товару.

12. Продаж непродуктованих товарів здійснюється методом самообслуговування, з індивідуальним обслуговуванням, за зразками або через торговельні автомати.

13. Суб'єкт господарювання зобов'язаний усіляко сприяти споживачу у вільному виборі товарів і додаткових послуг, на його вимогу провести перевірку якості, безпеки, комплектності, міри, ваги та ціни товарів з наданням йому контрольно-вимірювальних приладів, документів, які підтверджують якість, безпеку, ціну товарів.

Продавець зобов'язаний перевірити справність виробу, продемонструвати по зможі його роботу та ознайомити споживача з правилами користування.

14. У торговельному (демонстраційному) залі мають бути виставлені наявні в суб'єкта господарювання товари або їх зразки в повному асортименті. Забороняється продаж товарів, що не мають відповідного маркування, належного товарного вигляду, на яких строк придатності не зазначено або зазначено з порушенням вимог нормативних документів, строк придатності яких минув, а також тих, що надійшли без документів, передбачених законодавством, зокрема, які засвідчують їх якість та безпеку.

15. Суб'єкт господарювання повинен забезпечити інформування споживачів про роздрібні ціни на товари в грошовій одиниці України за допомогою ярликів цін (цінників) або покажчиків цін.

Суб'єкт господарювання може застосовувати до непродовольчих товарів, які реалізує, знижки або зменшення ціни, проводити їх розпродаж у порядку, установленому законом.

Суб'єкт господарювання повинен довести до споживачів інформацію про ціну товару, що була встановлена до початку застосування знижок або зменшення ціни, проведення відповідного розпродажу, а також ціну товару, установлену після їх початку.

16. Під час продажу непродовольчих товарів вітчизняного та іноземного виробництва працівники суб'єкта господарювання зобов'язані надати споживачам необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію в супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці, а також у маркуванні чи іншим способом (у доступній наочній формі), прийнятим для окремих видів товарів, щодо:

- назви товару, найменування або відтворення знака для товарів і послуг, за якими вони реалізуються;
- основних властивостей товару, номінальної кількості (маси, об'єму тощо), умов використання;
- вмісту шкідливих для здоров'я речовин, що встановлені нормативно-правовими актами, та застереження щодо застосування окремих товарів, якщо такі застереження встановлені нормативно-правовими актами;
- наявності у складі продукції генетично модифікованих організмів;
- ціни (тарифу), умов та правил придбання товару;
- дати виготовлення;
- умов зберігання;
- гарантійних зобов'язань виробника (виконавця);
- правил та умов ефективного і безпечного використання товару;
- строку придатності (строку служби) товару, необхідних дій споживача після його закінчення, а також можливих наслідків в разі невиконання цих дій;
- найменування та місцезнаходження виробника (виконавця, продавця) і підприємства, яке здійснює його функції щодо прийняття претензій від споживача, а також проводить ремонт і технічне обслуговування.

Стосовно товарів, які підлягають обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, споживачу має надаватись інформація про їх сертифікацію.

Стосовно товарів, які за певних умов можуть бути небезпечними для життя, здоров'я споживача та його майна, навколишнього природного середовища, виробник (виконавець, продавець) зобов'язаний довести до відома споживача інформацію про такі товари і можливі наслідки їх споживання (використання).

Нормативно-правовими актами, у тому числі технічними регламентами, можуть бути встановлені додаткові вимоги до змісту інформації про продукцію.

Інформація споживачу має надаватися згідно із законодавством про мови. Виробник (продавець) у разі виявлення недостовірної інформації про товар (якщо він не шкодить життю, здоров'ю або майну споживача) протягом тижня вилучає цей товар з продажу та приводить інформацію про нього до відповідності.

Інформація про товар може бути розміщена в місцях, де його реалізують, а також за згодою споживача доводиться до нього за допомогою засобів дистанційного зв'язку.

17. Забороняється приймати до продажу та реалізовувати товари, на які встановлено гарантійні строки, без експлуатаційних документів (технічного паспорта або іншого документа, що його замінює, тощо).

Під час продажу товару, який підлягає гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, продавець зобов'язаний:

- у присутності споживача здійснити перевірку споживчих властивостей товару, наявності експлуатаційних документів, у тому числі гарантійного талона та відривних талонів на гарантійне обслуговування, комплектності товару, зазначеної в експлуатаційних документах;
- поінформувати споживача про правила користування товаром; заповнити відповідні розділи гарантійного і відривного талонів на гарантійне обслуговування;
- надати інформацію про підприємства (майстерні), що здійснюють гарантійний ремонт.

У разі, коли товар потребує проведення робіт з уведення в експлуатацію, суб'єкт господарювання зобов'язаний надати споживачу відповідну інформацію або забезпечити виконання таких робіт.

18. Розрахунки за продані товари та надані послуги можуть здійснюватися готівкою та/або в безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо) відповідно до законодавства. Разом з товаром споживачеві в обов'язковому порядку видається розрахунковий документ установленої форми на повну суму проведеної операції, який засвідчує факт купівлі товару та/або надання послуги.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити можливість використання електронних платіжних засобів під час здійснення розрахунків за продані товари (надані послуги) відповідно до законодавства.

19. Відпуск товарів проводиться в упакованому вигляді, якщо інше не встановлено договором купівлі-продажу або не впливає із суті зобов'язання. Упаковка товарів повинна відповідати вимогам відповідних санітарних правил та забезпечувати збереження товарів.

20. У спеціалізованих торговельних підприємствах суб'єкт господарювання може організувати продаж відповідних супутніх товарів.

21. Вибрані споживачем непродуктові товари за домовленістю з адміністрацією торговельного об'єкта можуть зберігатися в торговельному залі із зазначенням на виписаному товарному чеку часу оплати. Якщо споживач не вніс плату у визначений час, товар надходить у продаж.

Придбані великогабаритні товари (меблі, будівельні матеріали, піаніно, холодильники, пральні машини тощо) споживач має право залишити на зберігання у суб'єкта господарювання на узгоджений строк шляхом укладення договору зберігання відповідного товару. До залишеного на зберігання товару додається копія розрахункового документа, на якій зазначається строк зберігання, а на самому товарі розміщується табличка з написом "Продано".

Суб'єкт господарювання протягом зазначеного строку несе відповідальність за зберігання і якість товару.

22. Суб'єкт господарювання може надавати додаткові послуги, перелік і вартість яких визначаються відповідно до вимог законодавства.

23. Доставлені споживачу товари приймаються ним згідно з даними, зазначеними в розрахунковому документі.

24. Доставка товарів споживачу оформляється замовленням-квитанцією або іншим документом із зазначенням найменування суб'єкта господарювання, прізвища споживача, його місця проживання, дати оформлення замовлення, назви товару, артикула, кількості предметів, видів і вартості послуг, часу їх виконання тощо.

25. Доставка товарів здійснюється у строк не пізніше 7 днів з моменту оформлення покупки, якщо інший строк не встановлено згідно з домовленістю сторін.

У разі, коли доставка не зроблена через відсутність споживача в обумовленому місці та в обумовлений час, повторна доставка здійснюється у строк згідно з домовленістю сторін.

Днем передачі товару вважається день доставки товару споживачу, а якщо товар потребує спеціальної установки (підключення) чи складення — день їх здійснення, за наявності підпису споживача в супровідній документації.

Водночас споживачу надаються документи із зазначенням гарантійного строку (технічний паспорт тощо).

У разі виявлення невідповідності товарів умовам продажу (даним, зазначеним у розрахунковому документі), некомплектних або товарів неналежної якості споживач може відмовитися від прийняття цих товарів. У цьому разі оформляється акт, у якому зазначаються причини відмови. На підставі акта суб'єкт господарювання повинен доставити споживачеві товари без недоліків або повернути вартість товарів та послуг.

Витрати, пов'язані із заміною товарів, здійснюються за рахунок суб'єкта господарювання.

У разі неякісного складання та установки товарів споживач може вимагати безкоштовного усунення недоліків.

26. Суб'єкт господарювання забезпечує безкоштовну установку, включення і пуск технічно складних побутових товарів, якщо правилами користування ними не допускаються включення і пуск їх безпосередньо споживачем, а також складання меблів у споживача у строк не пізніше 7 днів з моменту оформлення покупки, якщо інший строк не встановлено згідно з домовленістю сторін.

27. Споживач має право обміняти непродуктовий товар належної якості на аналогічний у продавця, у якого він був придбаний, якщо товар не задовольнив його за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням.

Споживач має право на обмін товару належної якості протягом чотирнадцяти днів, не рахуючи дня купівлі, якщо триваліший строк не оголошений продавцем.

Обмін товару належної якості провадиться, якщо він не використовувався і якщо збережено його товарний вигляд, споживчі властивості, пломби, ярлики, а також розрахунковий документ, виданий споживачу разом з проданим товаром. Перелік товарів належної якості, що не підлягають обміну (поверненню), затверджується Кабінетом Міністрів України.

Якщо на момент обміну аналогічного товару немає у продажу, споживач має право або придбати будь-які інші товари з наявного асортименту з відповідним перерахуванням вартості, або розірвати договір та одержати назад гроші в розмірі вартості повернутого товару, або здійснити обмін товару на аналогічний при першому ж надходженні відповідного товару в продаж. Продавець зобов'язаний у день надходження товару в продаж повідомити про це споживача, який вимагає обміну товару.

При розірванні договору купівлі-продажу розрахунки із споживачем провадяться, виходячи з вартості товару на час його купівлі. Гроші, сплачені за товар, повертаються споживачеві в день розірвання договору, а в разі неможливості повернути гроші в день розірвання договору — в інший строк за домовленістю сторін, але не пізніше ніж протягом семи днів.

28. Належна робота (застосування, використання) товару, у тому числі комплектуючих виробів, має забезпечуватися протягом гарантійного строку, встановленого нормативно-правовими актами, нормативними документами чи договором.

29. У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку недоліків споживач у порядку та в строки, що встановлені законодавством, має право

вимагати:

- пропорційного зменшення ціни;
- безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк;
- відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку істотних недоліків, які виникли з вини виробника товару (продавця, виконавця), або фальсифікації товару, підтверджених за необхідності висновком експертизи, споживач у порядку та в строки, що встановлені законодавством, і на підставі обов'язкових для сторін правил чи договору має право за своїм вибором вимагати від продавця або виробника:

- розірвання договору та повернення сплаченої за товар грошової суми;
- вимагати заміни товару на такий же товар або на аналогічний, з числа наявних у продавця (виробника), товар.

30. Продавець, виробник (підприємство, що задовольняє вимоги споживача, установлені пунктом 29 цього розділу) зобов'язані прийняти товар неналежної якості в споживача, видати йому документ, що підтверджує одержання товару, і задовольнити його вимогу на підставі письмової заяви, яка подається споживачем у двох примірниках. Один примірник цієї заяви повертається дня споживачу з відміткою продавця, виробника (підприємства, що задовольняє вимоги споживача, установлені пунктом 29 цього розділу), дати прийняття заяви, прізвища, ініціалів та посади працівника, який прийняв заяву, другий — залишається у продавця, виробника (підприємства, що задовольняє вимоги споживача, установлені пунктом 29 цього розділу).

31. У разі, коли під час гарантійного строку необхідно визначити причини втрати якості продукції, продавець (виконавець, виробник) зобов'язаний у триденний строк з дня одержання від споживача письмової згоди організувати проведення експертизи продукції. Експертиза проводиться за рахунок продавця (виконавця, виробника). Якщо у висновках експертизи буде доведено, що недоліки виникли після передачі продукції споживачеві внаслідок порушення ним встановлених правил використання, зберігання чи транспортування або дій третіх осіб, вимоги споживача не підлягають задоволенню, а споживач зобов'язаний відшкодувати продавцю (виконавцю, підприємству, яке виконує його функції) витрати на проведення експертизи. Споживач, продавець (виконавець, виробник) мають право на оскарження висновків експертизи в судовому порядку.

32. За наявності товару вимога споживача про його заміну підлягає негайному задоволенню, а в разі виникнення потреби в перевірці якості — протягом чотирнадцяти днів або за домовленістю сторін.

У разі відсутності товару вимога споживача про його заміну підлягає задоволенню у двомісячний строк з моменту подання відповідної заяви. Якщо задовольнити вимогу споживача про заміну товару в установлений строк неможливо, споживач управі на свій вибір пред'явити продавцю, виробнику (підприємству, що виконує їх функції) інші вимоги, передбачені пунктом 29 цього розділу.

33. При пред'явленні споживачем вимоги про безоплатне усунення недоліків товару вони повинні бути усунуті протягом чотирнадцяти днів з дати його пред'явлення або за згодою сторін в інший строк.

На письмову вимогу споживача на час ремонту йому надається (з доставкою) товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації) незалежно від моделі. Для цього продавець, виробник (підприємство, що задовольняє вимоги споживача, установлені пунктом 29 цього розділу) зобов'язані створювати (мати) обмінний фонд товарів. Перелік таких товарів визначається Кабінетом Міністрів України.

34. Під час заміни товару з недоліками на товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації) належної якості, ціна на який змінилася, перерахунок вартості не провадиться.

Під час заміни товару з недоліками на такий же товар іншої марки (моделі, артикула, модифікації) належної якості перерахунок вартості товару з недоліками у разі підвищення ціни провадиться, виходячи з його вартості на час обміну, а в разі зниження ціни — виходячи з вартості на час купівлі.

При розірванні договору розрахунки із споживачем у разі підвищення ціни на товар провадяться виходячи з його вартості на час пред'явлення відповідної вимоги, а в разі зниження ціни — виходячи з вартості товару на час купівлі. Гроші, сплачені за товар, повертаються споживачеві в день розірвання договору, а в разі неможливості повернути гроші в день розірвання договору — в інший строк за домовленістю сторін, але не пізніше ніж протягом семи днів.

35. За кожний день затримки виконання вимоги про надання товару аналогічної марки (моделі, артикула, модифікації) та за кожний день затримки усунення недоліків понад установлений строк (чотирнадцять днів) споживачеві виплачується неустойка відповідно в розмірі одного відсотка вартості товару.

36. При усуненні недоліків шляхом заміни комплектуючого виробу або складової частини товару, на які встановлено гарантійні строки, гарантійний строк на новий комплектуючий виріб і складову частину обчислюється починаючи від дня видачі споживачеві товару після ремонту.

37. Вимоги споживача розглядаються після пред'явлення споживачем розрахункового документа, а щодо товарів, на які встановлено гарантійний строк, — технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, з позначкою про дату продажу.

38. На сезонні товари (одяг, хутряні та інші вироби) гарантійний строк обчислюється з початку відповідного сезону, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У гарантійні строки на сезонні товари не включається час іншого сезону (міжсезонний період).

39. Доставка великогабаритних товарів і товарів вагою понад п'ять кілограмів продавцю, виробнику (підприємству, що задовольняє вимоги споживача,

установлені пунктом 29 цього розділу) та їх повернення споживачеві здійснюються за рахунок продавця, виробника (підприємства, що задовольняє вимоги споживача, установлені пунктом 29 цього розділу).

40. Стосовно продукції, на яку гарантійні строки або строк придатності не встановлено, споживач має право пред'явити продавцю (виробнику, виконавцю) відповідні вимоги, якщо недоліки було виявлено протягом двох років.

41. Суб'єкт господарювання повинен забезпечити наявність на видному та доступному місці куточка покупця, у якому розміщується інформація про найменування власника або вповноваженого ним органу, книга відгуків та пропозицій, місцезнаходження і номери телефонів органів, що забезпечують захист прав споживачів.

Суб'єкт господарювання повинен мати журнал реєстрації перевірок установленого зразка.

42. Суб'єкт господарювання при здійсненні роздрібною торгівлі непродовольчими товарами повинен керуватися Господарським, Податковим і Цивільним кодексами України, Законами України "Про захист прав споживачів", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Порядком провадження торговельної діяльності та правилами торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833, Порядком гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 № 506, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють торговельну діяльність.

За порушення законодавства про захист прав споживачів суб'єкт господарювання несе відповідальність згідно із законодавством.

43. Контроль за дотриманням цих Правил здійснюють органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах їх компетенції відповідно до законодавства.

44. Порядок продажу ювелірних виробів, нафтопродуктів, аудіовізуальних творів і фонограм, мисливської зброї, набоїв і пороху, антикварних речей, транспортних засобів і номерних агрегатів тощо, а також непродовольчих товарів через дрібнороздрібну мережу регулюється окремими правилами.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОДАЖУ ОКРЕМИХ ГРУП ТОВАРІВ

ГЛАВА 1. ШВЕЙНІ, ТРИКОТАЖНІ, ХУТРЯНІ, ОВЧИННО-ШУБНІ (КОЖУХОВІ) ТОВАРИ ТА ГОЛОВНІ УБОРИ

1. Ця глава визначає особливості продажу швейних, трикотажних, хутряних, овчинно-шубних (кожухових) товарів і головних уборів.

2. Маркування швейних, трикотажних, хутряних, овчинно-шубних (кожухових) товарів і головних уборів передбачає наявність інформації про артикул, склад

матеріалу, номер моделі, розмір, ґатунок, дату випуску.

3. Швейні, трикотажні, хутряні, овчинно-шубні (кожухові) товари і головні убори зберігають у сухих, чистих, добре вентиляованих приміщеннях: швейні вироби і головні убори — при температурі від +10 до +18 °С і відносній вологості повітря 60–70 відсотків; трикотажні товари — при температурі від +3 до +20 °С і відносній вологості повітря 60–65 відсотків; хутряні та овчинно-шубні (кожухові) товари — при температурі від +5 до +25 °С і відносній вологості повітря 60–65 відсотків.

4. У складських приміщеннях швейні, трикотажні, хутряні, овчинно-шубні (кожухові) товари і головні убори зберігають на вішалах, кронштейнах, стелажах або в ящиках.

Зберігати ці товари навалом або на підлозі забороняється.

5. Для зберігання швейних, трикотажних, хутряних, овчинно-шубних (кожухових) товарів та головних уборів від пилу та дії прямих сонячних променів вішала та кронштейни в складських приміщеннях закривають чохлами з тканини, поліетиленовими плівками, а стелажі завішують шторами.

6. Вищезгадані товари розміщують на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалення, 0,5 м — від електричних ламп і стін, 0,2 м — від підлоги. Проходи між вішалами та стелажимають бути не менше ніж 0,5 м.

7. При тривалому зберіганні для запобігання злежуванню, ушкодженню міллю або шкіроїдом швейні, трикотажні, хутряні, овчинно-шубні (кожухові) товари і головні убори необхідно періодично перекладати, просушувати, очищати від пилу, пересипати антимолевими засобами (хутряні та овчинно-шубні (кожухові) вироби — не рідше одного разу в три місяці).

8. У торговельному (демонстраційному) залі швейні, трикотажні, хутряні, овчинно-шубні (кожухові) товари і головні убори розміщують за такими ознаками, як розмір, зріст, повнота, вид, а також за статево-віковими ознаками і ознаками сезонності.

9. Усі пальта (у тому числі хутряні та овчинно-шубні / кожухові), плащі, костюми, піджаки, штани, плаття, жакети, джемperi, светри, спідниці, блузки, комбінації, сорочки чоловічі шовкові і сорочки жіночі вивішують у торговельному (демонстраційному) залі на відкритих вішалах, пристінних або острівних гірках, обладнаних кронштейнами і тримачами.

Білизну, сорочки чоловічі бавовняні, дитячі плаття, панчішно-шкарпеткові вироби, рукавички, хустки, шарфи розміщують на полицях або в касетах пристінних та острівних гірок.

Головні убори розміщують на полицях обладнання групами: фетрові — не більше п'яти, чоловічі капелюхи велюрові та під замшу — по три. Модельні жіночі головні убори — кожний окремо на підставках та кронштейнах.

10. Працівники суб'єкта господарювання повинні знати властивості та якість матеріалів, з яких товари виготовлені, шкали розмірів, зросту, а також шкалу

повноти, сучасний напрям моди, особливості попиту споживачів, засоби і правила зберігання та догляду за виробами.

11. Суб'єкт господарювання зобов'язаний створити споживачу зручні умови для ознайомлення, вибору та примірки швейних, трикотажних, хутряних, овчинно-шубних (кожухових) товарів і головних уборів.
12. Зона примірки швейних, трикотажних, хутряних, овчинно-шубних (кожухових) товарів і головних уборів у торговельному (демонстраційному) залі обладнується примірювальними кабінами із дзеркалами.
13. Здійснюючи продаж швейних, трикотажних товарів, головних уборів і насамперед хутряних та овчинно-шубних (кожухових) товарів, продавець повинен допомагати споживачу в його виборі, ознайомити його з асортиментом виробів, що є в продажу, із способами нагляду за виробами, особливо виготовленими із застосуванням хімічних волокон або клейових матеріалів.
14. При відпуску товару споживачу перевіряються якість і комплектність виробів. У разі виявлення дефектів і відсутності окремих деталей у комплектах товар з продажу вилучається.
15. Суб'єкт господарювання може надавати споживачу додаткові платні послуги: дрібна переробка одягу, який був придбаний у даному торговельному підприємстві (укорочення, подовження, перестановка ґудзиків, розтягнення головних уборів тощо), розкрій тканин.

На видному місці в торговельному (демонстраційному) залі вивішується перелік додаткових платних послуг, що надаються споживачам, і тарифи на них.

16. Суб'єкт господарювання може здійснювати продаж супутніх товарів — сумок, парасольок від сонця та дощу, рукавичок, поясів і пасів, запонок, ґудзиків, пряжок, окулярів сонцезахисних, біжутерії, засобів догляду за одягом і головними уборами тощо.
17. У торговельному (демонстраційному) залі мають бути вивішені таблиці із зазначенням розмірів одягу та головних уборів, що застосовуються в різних країнах, а також міжнародних символів догляду за одягом та білизною.

ГЛАВА 2. ТЕКСТИЛЬНІ ТОВАРИ

1. Ця глава визначає особливості продажу бавовняних, вовняних, лляних тканин, джуту та інших рослинних волокон, тканин з натурального шовку, синтетичних і штучних волокон, трикотажних полотен, нетканих матеріалів, штучних текстильних товарів (далі — текстильні товари).
2. Текстильні товари зберігають у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях при температурі від +15 до +18 °С і відносній вологості повітря 60–65 відсотків, захищаючи їх від пилу та вицвітання укритими матеріалами (щільною тканиною, папером, синтетичною плівкою тощо) або укладаючи в картонні ящики (коробки), пакети (мішки) з плівки та паперу.

Упаковані (у ящиках, кіпах, коробках тощо) і невпаковані (у кусках) товари розміщують окремо.

3. Для запобігання псуванню вовняних тканин при тривалому зберіганні необхідно обробляти їх відповідними антимолевими засобами.

4. У складських приміщеннях суб'єкта господарювання текстильні товари зберігають на стелажах, підтоварниках, у контейнерах за груповими ознаками, артикулами на відстані не менше ніж 1 м від системи опалення та нагрівальних приладів, 0,2 м — від стін і підлоги та 0,5 м — від електричних ламп. Штабель складається з 4–5 рядів (ящиків, кіп тощо), але його висота має бути не більше ніж 2 м.

5. У торговельному (демонстраційному) залі текстильні товари розміщують на острівних гірках, стендах, кронштейнах, столах і прилавках та іншому торговельному обладнанні.

Для зручності споживачів текстильні товари мають бути згруповані за родом волокна, видами тканин, характером оброблення, кольором, малюнком та іншими ознаками.

6. Працівники суб'єкта господарювання повинні консультивати споживача щодо виду тканин і штучних виробів, груп і підгруп, до яких вони належать, взаємозамінності тканин, засобів догляду за текстильними товарами, роз'яснювати цифрові позначення на виробках, ярликах, етикетках, а також інформувати споживачів про наявні дефекти тканин.

На прохання споживача продавець повинен допомогти визначити необхідну кількість тканини для виготовлення швейного виробу, а також підібрати відповідне оздоблення.

7. Відміряють тканини жорстким метром (брусковим, дерев'яним), який має повірочне тавро, способом, що залежить від виду тканини:

- тонкі та легкі тканини бавовняні, лляні, шовкові та інші — шляхом відкидання тканини на прилавок при вільному (без натягання) прикладанні тканини до метра;
- гофровані та плісировані тканини — шляхом накладання жорсткого (брускового, дерев'яного) метра на тканину, що лежить на прилавку (столі) у розправленому вигляді, без натягання і без порушення гофрування і плісе;
- важкі та об'ємні тканини (вовняні, тканини для автомобілів, м'яких меблів тощо) — шляхом накладання жорсткого метра на тканину, яка лежить на прилавку (столі) у вільному стані без складок і зморшок.

Дозволяється відмірювати всі види тканин (крім вовняних і трикотажних полотен) на спеціальному прилавку (столі) способом накладання тканини на проградуйований металевий мірник (стрічку), що має повірочне тавро.

Для відмірювання тканин на робочому місці продавця встановлюється прилавок або стіл завдовжки не менше ніж 3 метри і завширшки 80 см.

8. При продажу тканини залишок її в рулоні має бути придатним для пошиття (виготовлення) повномірного виробу.

До повного продажу куска (рулону) тканини зберігають його "хазовий кінець" з фабричним ярликом і тавром.

Пропонувати до продажу "хазові кінці" можна, якщо відбиток тавра і штампа не погіршує виду тканини з лицьового боку.

9. Відібраний товар продавець перевіряє в присутності споживача: виявляє пошкодження, забруднення, інші зовнішні дефекти, відміряє кількість, підраховує вартість покупки. У разі виявлення загальних грубих дефектів товар замінюється на товар належної якості.

10. Суб'єкт господарювання може здійснювати продаж супутніх товарів: ниток швейних, шовку петельного, гудзиків, викройок, журналів мод тощо.

11. Суб'єкт господарювання може надавати споживачу додаткові платні послуги: розкрій тканин і зметування розкромлених виробів, продаж викройок, комплектування та оформлення подарункових наборів, нанесення оздоблення на штучні текстильні товари, доставка за адресою товарів на замовлення споживачів.

ГЛАВА 3. ВЗУТТЯ

1. Ця глава визначає особливості продажу всіх видів шкіряного, текстильного, комбінованого, гумового, полімерного, валяного взуття (чоловічого, жіночого, дитячого).

2. Маркування взуття передбачає наявність інформації про модель, розмір, повноту, дату виготовлення (місяць, рік).

В індивідуальну упаковку кожної пари взуття має бути вкладена інформація (рекомендації) щодо його експлуатації та догляду за ним.

3. Прийманню та продажу не підлягає взуття з виявленими дефектами виробничого характеру та без відповідного маркування.

4. Взуття зберігають у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях при температурі від +14 до +25 °С і відносній вологості повітря 50–80 відсотків.

5. При зберіганні коробки і ящики із взуттям розміщують на відстані не менше ніж 0,2 м від стін і підлоги, 0,5 м — від електричних ламп, 1 м — від приладів опалення.

6. Взуття в коробках складають на стелажах, висота яких має бути не більше восьми рядів, а без коробок — не більше п'яти рядів з прокладкою з картону між

рядами.

Взуття в коробках укладають каблучною частиною однієї напівпари на гомілкову частину іншої.

Чоботи (кирзові та ялові) підвішують на брущатих козлах (вішалах) або укладають на стелажах рядами.

Гумове взуття зберігають у заводській упаковці (в ящиках) у напівтемному приміщенні.

7. Взуття всіх видів забороняється зберігати навалом.

8. Валяне та утеплене взуття при тривалому зберіганні для запобігання псуванню необхідно пересипати антимолевими засобами.

9. Розпаковане взуття потрібно оберігати від дії прямих сонячних променів.

10. У торговельному (демонстраційному) залі взуття розміщують на острівних та пристінних гірках, у шафах-вітринах з похилими полицями, на гірках з металевими кронштейнами, консолями, штангами, стендами, полицями-корзинами, полицями-касетами тощо. Взуття розміщують за такими ознаками:

- характер пошиву (модельне, масового виробництва);
- вид (туфлі, черевики, чоботи тощо);
- розмір і повнота;
- матеріал виготовлення;
- стать, вік;
- сезонність.

За ознаками сезонності взуття поділяється на:

- зимове — утеплене всіх видів;
- весняно-осіннє — чоботи, напівчоботи, черевики, напівчеревики неутеплені, туфлі закриті на товстій підошві з пористої гуми або поліуретанів;
- літнє — туфлі літні відкриті, сандалети, сандалі та інше.

11. При самообслуговуванні для кожного розміру взуття, окремої торгової марки відводиться визначене місце.

Гумове взуття укладають на внутрішнє ребро, задником у бік споживача; легке спортивне взуття — пачками, задником у бік споживача, валяне взуття — парами, підошвою в бік споживача, носками в різні боки.

12. Суб'єкт господарювання повинен забезпечити споживачам зручні умови для ознайомлення, вибору та примірки взуття. Для цього торговельні (демонстраційні) зали обладнуються банкетками або ослонами, підставками, дзеркалами, килимками, ріжками. Інформація про розміри взуття надається в метричній та штихмасовій системах нумерації.

Продавець повинен пропонувати споживачу приміряти обидві півпари взуття. При продажу дитячого взуття обов'язкова наявність стопоміра.

Продаж взуття в торговельних підприємствах, де відсутні умови для примірювання, забороняється.

13. У торговельному (демонстраційному) залі на видному місці обов'язково вивішується інформація про гарантійні терміни взуття, що є у продажу, їх обчислення з урахуванням сезонності.

14. Суб'єкт господарювання може здійснювати продаж супутніх товарів: панчо, шкарпеток, шнурків, розправних колодок, вкладних устілок, косячків, набойок, предметів догляду за взуттям (щіток, кремів, бархаток та інше), предметів ортопедичного асортименту тощо.

Супутні товари розміщуються в касетах пристінних та острівних гірок.

ГЛАВА 4. ЕЛЕКТРОПОБУТОВІ ТОВАРИ

1. Ця глава визначає особливості продажу побутових холодильників, морозильників, машин і приладів для механізації побутових робіт, побутових приладів для очищення, зволоження, кондиціонування повітря, електроосвітлювальної арматури і електроламп, електронагрівальних приладів, провідникових і встановлювальних виробів тощо (далі — електропобутові товари).

2. Здійснюючи приймання електропобутових товарів, перевіряють наявність технічного паспорта, інструкції з експлуатації.

Товари, на які поширюються гарантійні строки експлуатації, повинні мати гарантійні талони встановленого зразка.

Перевірка комплектності електропобутових товарів проводиться відповідно до даних технічного паспорта.

Суб'єкту господарювання забороняється комплектувати вироби та пропонувати споживачу різноманітні перехідники для з'єднання триконтактних вилок з двоконтактними розетками.

3. Електропобутові товари зберігають у сухих, чистих, добре вентиляованих приміщеннях, ізольованих від місць зберігання кислот і лугів, при температурі не нижче ніж +5 °С і відносній вологості повітря не більше ніж 65–70 відсотків.

4. При зберіганні електропобутові товари розміщують на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалювання, 0,5 м — від джерел електричного освітлення. Проходи між штабелями мають бути не менше ніж 0,7 м.

5. При зберіганні електропобутових товарів необхідно дотримуватися попереджувальних знаків, написів, зображених на упаковці, "Обережно", "Не кантувати" тощо.

6. Зразки електропобутових товарів повинні мати короткі анотації щодо основних технічних характеристик. При продажу електропобутових виробів з трипровідним шнуром живлення та триконтактною вилкою для підключення виробу до електричної мережі продавець (виробник) зобов'язаний в анотації подати попереджувальну інформацію такого змісту: "Забороняється використання виробу в приміщеннях, де електрична мережа не обладнана заземлювальним проводом".

7. У торговельному (демонстраційному) залі електропобутові товари розміщують за підгрупами в надприлавних вітринах і вітринах-шафах, на пристінних та острівних гірках, настінних пультах, кронштейнах, штангах, підставках-постаментях тощо.

8. Зона продажу електропобутових товарів повинна бути забезпечена необхідними електровимірювальними та випробувальними приладами (щитками і пультами для опробування електроламп і електроприладів), контрольними патронами, вольтметрами, лампочками, приладами для перевірки вимикачів, жердиною для підвішування та знімання електроосвітлювальної арматури, котушками для зберігання електрошнура, набором інструментів (викрутка, плоскогубці, гострозубці тощо) та іншим обладнанням та інвентарем.

У торговельному підприємстві можуть розташовуватися майстерні для дрібного ремонту та збирання виробів.

9. При продажу електропобутових товарів працівники суб'єкта господарювання зобов'язані в присутності споживача перевірити їх якість, комплектність, наявність технічного паспорта, гарантійного талона, інструкції з експлуатації, точність міри або кількості (шнура, проводу, дрібних товарів) та в обов'язковому порядку заповнити гарантійний талон.

Технічно складні електропобутові товари та електроосвітлювальна арматура, електролампи перевіряються в дії.

10. При продажу окремих видів електропобутових товарів продавець повинен поінформувати споживача щодо супутніх товарів та запасних деталей, які є у продажу.

ГЛАВА 5. ТЕЛЕРАДІОТОВАРИ

1. Ця глава визначає особливості продажу радіоелектронної апаратури: електропрогравальної, звукозаписувальної, для відеозапису та відтворення зображення і звуку, носіїв для запису звуку, платівок, телевізійних приймачів, частин, вузлів, а також деталей і приналежностей до неї тощо (далі — телерадіотовари).

2. Здійснюючи приймання телерадіотоварів, перевіряють цілісність упаковки, наявність та правильність заповнення супровідних документів, заводських пломб, повноту комплектації, а також укомплектованість їх інструкціями з експлуатації, паспортами, гарантійними талонами та іншою документацією.

3. Телерадіотовари зберігають в упакованому виді в сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях, ізольованих від місць зберігання кислот і лугів, при температурі від +12 до +18 °С і відносній вологості повітря не більше ніж 60–70 відсотків.

4. При зберіганні телерадіотовари розміщують на відстані не менше ніж 0,2 м від стін і підлоги, 0,5 м — від джерел електричного освітлення, 0,1 м — від приладів опалення. Проходи між штабелями мають бути не менше ніж 0,7 м.

Необхідно додержуватись вимог, передбачених попереджувальними знаками, зображеними на упаковці, оберігати телерадіотовари від механічних ударів, дії прямих сонячних променів.

5. Телевізори, радіоприймачі, магнітофони та інші великогабаритні телерадіотовари зберігають на підтоварниках або стелажах з обов'язковою поміж ними прокладкою з дерева або іншого матеріалу.

6. Комплектність виробу (шнури, запобіжники, мікрофони, котушки тощо) перевіряють згідно з переліком, надрукованим у його паспорті.

7. Телерадіотовари розміщують у торговельному (демонстраційному) залі за групами (телевізори, радіоприймачі, магнітофони, стереокомплекси тощо) залежно від класу, типу, джерел живлення, варіанта виконання, зовнішнього оформлення.

8. Для демонстрації телевізорів використовуються пересувні столи з обертовою площадкою, пристінні універсальні гірки, багатоярусні стенди, обертові консолі, подіуми. Телевізори групують за класами і розмірами зображення. Телевізори кольорового зображення мають розміщуватися окремо від телевізорів чорно-білого зображення.

9. У торговельному (демонстраційному) залі радіоприймачі, радіоли, магнітоли, програвачі, магнітофони розміщують на універсальних пристінних і острівних гірках і подіумах.

10. На нижніх полицях торговельного обладнання розміщують джерела живлення: акумулятори, батареї, елементи. Автотрансформатори, звукознімачі та антенне приладдя розміщують на середніх полицях, а малогабаритні транзисторні радіоприймачі, електропрогравачі, гучномовці абонентські — на верхніх.

11. Дрібні радіодеталі — запобіжники, конденсатори, резистори, трансформатори тощо необхідно розміщувати згідно з видом і призначенням та викладати в надприлавних вітринах, вітринах-шафах, на полицях-касетах, стендах.

12. Зразки телерадіотоварів повинні мати короткі анотації, які містять основні технічні характеристики виробів.

13. Зона продажу радіотоварів має бути забезпечена розетками для включення в електро- і радіомережу, приладами для перевірки якості радіодеталей, антенними вводами для демонстрації радіоприймачів, телевізорів та інших радіотоварів у дії.

У торговельному підприємстві може відводитися приміщення для майстерні з ремонту телерадіотоварів.

14. Працівники суб'єкта господарювання, які реалізують телерадіотовари, зобов'язані в присутності споживача перевірити якість, комплектність виробів, наявність технічного паспорта, інструкції з експлуатації, гарантійних талонів. Справність радіотоварів необхідно перевіряти шляхом підключення до електро-, радіомережі в усіх діапазонах, режимах роботи і щодо всіх функцій, передбачених експлуатаційною документацією.

15. При продажу телерадіотоварів працівники суб'єкта господарювання повинні надати споживачу кваліфіковану консультацію щодо експлуатаційних характеристик товарів, відмінних ознак, призначення, властивостей окремих телерадіотоварів, методів випробування в дії, взаємозамінності виробів, способів догляду і режимів зберігання, гарантованих зобов'язань підприємства-виробника, місцезнаходження та найменування підприємства (майстерень) технічного обслуговування та ремонту виробів, а також в обов'язковому порядку заповнити гарантійний талон.

16. При продажу окремих видів телерадіотоварів працівники суб'єкта господарювання зобов'язані поінформувати споживача про наявність у продажу супутніх товарів і запасних деталей.

ГЛАВА 6. ТОВАРИ ПОБУТОВОЇ ХІМІЇ, МІНЕРАЛЬНІ ДОБРИВА ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ РОСЛИН

1. Ця глава визначає особливості продажу засобів для догляду за білизною і одягом; посудом і предметами домашнього вжитку; взуттям, виробами із шкіри та шкірозамінників; дерев'яними меблями; автомобілями; а також засобів для боротьби з побутовими комахами, антимольних, дезінфекційних і антистатичних засобів; дезодорантів для приміщень і поглиначів запахів; готових клеїв; хімічних засобів захисту рослин; ґрунтовок і шпаклівок малярних; фарбувальних речовин; добрив мінеральних та інших (далі — товари побутової хімії).

2. На упаковці отруйних або вогнебезпечних товарів мають бути попереджувальні написи "Отрута"; "Вогнебезпечно"; "Берегти від вогню"; "Не розпиляти біля відкритого вогню"; "Оберігати від попадання в очі" тощо, а також інформація про правила та умови безпечного їх використання.

Фарби мають додаткові маркувальні дані: марку, колір, витрати на 1 кв.м, правила поводження з товаром, вид розчинника.

3. Здійснюючи приймання товарів, перевіряють дату виготовлення і строк придатності товарів, які при тривалому зберіганні втрачають якість (клеї, оліфи, лаки, емалі, фарби, деякі отрутохімікати, фотохімікати).

4. Зберігання товарів побутової хімії здійснюється з дотриманням вимог правил пожежної безпеки, а також санітарних вимог щодо транспортування та зберігання товарів.

5. Суб'єкти господарювання здійснюють зберігання та продаж товарів побутової хімії у торговельних приміщеннях з урахуванням їх складу та призначення за умови, що отруйні товари зберігаються окремо від решти.

6. Товари побутової хімії зберігають у закритих сухих, чистих, добре вентиляованих приміщеннях з підлогою з бетону або з керамічних плиток при температурі не нижче ніж 0 °С і не вище ніж від +20 до +25 °С та відносній вологості повітря не більше ніж 55–65 відсотків.

Для уникнення погіршення якості хімічних товарів (зволоження, руйнування та розкладання) забороняється зберігати товари побутової хімії у вологих приміщеннях.

7. При зберіганні легкозаймистих і горючих рідин у аерозольній упаковці, пляшках та іншій тарі необхідно захищати їх від дії прямих променів світла та теплового впливу, при цьому забороняється зберігати одночасно більше 15 тисяч аерозольних упаковок.

8. При зберіганні товари побутової хімії розміщують окремо за групами, видами з урахуванням їх особливих властивостей.

Тверді лакофарбові товари зберігають окремо від рідких.

Товари, які мають підвищену пожежну небезпеку (аерозольні упаковки, лаки, розчинники, нітроемалі, клеючі матеріали тощо), зберігають у герметичній тарі окремо від інших товарів у спеціально пристосованих приміщеннях.

Окремо від інших товарів зберігають отрутохімікати.

Забороняється зберігати:

- легкозаймисті та горючі рідини в скляній тарі місткістю більше ніж 0,5 л кожна;
- масла та інші мастильні матеріали, олійні фарби, оліфу, смолу — разом з горючими матеріалами;
- лаки, спирти, розріджувачі, оліфу та інші вогнебезпечні речовини — у підвалах приміщень торговельного підприємства;
- хімічні препарати і реактиви — в одному приміщенні з окислювачами, кислотами, горючими газами, легкозаймистими, горючими рідинами.

9. Товари побутової хімії у твердій упаковці розміщують на підтоварниках висотою штабеля не більше ніж 1,5 м, а в м'якій упаковці — на полицях стелажів. Ці товари розміщують на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалення, відстань між стінами та штабелями має бути не менше ніж 1 м.

10. При тривалому зберіганні товари побутової хімії необхідно періодично оглядати, у разі потреби просушувати, перевіряти цільність і герметичність тари отрутохімікатів, лакофарбових товарів, клеїв тощо.

11. На кожній упаковці (тарі) з хімічною речовиною має бути етикетка або бирка з

його назвою та зазначенням характерних властивостей (окислювач, пальне, самозаймисте тощо).

12. Усі товари побутової хімії повинні мати анотації з інформацією про споживчі властивості товару.

13. У торговельному (демонстраційному) залі товари побутової хімії розміщують за групами на пристінних та острівних гірках, прилавках, у контейнерах та на іншому обладнанні.

14. Забороняється продаж товарів без інформаційних етикеток, із закінченим строком придатності, товарів у пошкодженій упаковці, а також небезпечних товарів побутової хімії (отрутохімікатів, вогненебезпечних речовин тощо) без належного попереджувального маркування та інформації про правила та умови їх використання.

Продаж вогненебезпечних та отруйних побутових хімічних речовин неповнолітнім забороняється.

15. Товари побутової хімії в аерозольній упаковці продаються в ізольованих секціях або на ізольованих робочих місцях.

16. Асортимент товарів побутової хімії може бути розширений за рахунок продажу інструментів для малярних робіт, садово-городнього інвентарю тощо.

17. Ураховуючи можливий несприятливий вплив засобів побутової хімії на організм людини, до роботи з ними допускаються лише особи віком 18–55 років, які не мають нервових, шкірних і алергічних захворювань. Особи віком понад 55 років допускаються тільки з дозволу медичних органів. Не допускаються до роботи особи з підвищеною чутливістю до хімічних речовин.

ГЛАВА 7. МЕБЛІ

1. Ця глава визначає особливості продажу всіх видів меблів.

2. Кожний меблевий виріб повинен мати маркування, яке наноситься на приклеєний до виробу паперовий ярлик, виготовлений друкарським способом. Дозволяється наносити маркування штемпелюванням, штампуванням, випалюванням.

Маркування передбачає наявність інформації про назву виробу та артикул.

На всі вироби, що входять до складу набору (гарнітура) меблів, поряд з ярликом має бути нанесений умовний знак або номер, що вказує на належність виробу до набору (гарнітура).

До упаковки меблів має бути прикріплений зразок личкувальної тканини. У разі відсутності упаковки або застосування прозорої (поліетиленової) упаковки зразок

тканини має бути прикріплений до виробу.

3. Меблі зберігають у сухих, чистих, вентилязованих приміщеннях при температурі не нижче ніж +2 °С і відносній вологості повітря 45–70 відсотків.

4. При зберіганні меблі розміщують на відстані 15–20 см від стін, 0,5–1 м — від приладів опалення, не менше ніж 0,5 м — від джерел електричного освітлення, при ширині проходів між виробами не менше ніж 1 м.

5. Дзеркала і скло зберігають в окремих закритих вентилязованих приміщеннях при температурі не нижче ніж +10 °С і відносній вологості повітря не більше ніж 70 відсотків на полицях, стелажах тощо.

Дзеркала, які мають площу більше ніж 0,1 кв.м, установлюють на торцеву поверхню. Щоб уникнути подряпин, кожне дзеркало перекладають папером.

6. Для зберігання меблів від пилу та забруднення їх закривають чохлами з тканини, поліетиленовими плівками.

7. Матраци зберігаються у горизонтальному положенні на рівних твердих поверхнях згідно з розмірами в кількості не більше 6 штук один на одному.

Матраци, виготовлені з м'яких та еластичних наповнювачів, зберігаються окремо.

Матраци з пружинами складувати забороняється.

8. При продажу матраців суб'єкт господарювання повинен надати змогу споживачам ознайомитися з основними властивостями матраців, розміщених у горизонтальному положенні, та інформувати споживачів про допустиме їх навантаження.

9. Корпусні збірно-розбірні меблі, які поставляються в розібраному вигляді, повинні мати інструкцію для складання, схему монтажу і документ про комплектацію.

Кожна деталь повинна мати свій номер та номер виробу і набору (гарнітура). Номери деталей мають відповідати номерам, зазначеним в інструкції із складання, схемі монтажу і документах про комплектацію.

До наборів (гарнітурів) меблів має додаватися інструкція з експлуатації та догляду за меблями.

Уся знімна фурнітура меблів має бути впакована в заклесний пакет чи коробку, укладена в одну із шухляд або прикріплена до однієї з деталей меблів.

10. Меблі мають надходити в продаж у зібраному вигляді, повністю укомплектовані дзеркалами, склом і фурнітурою.

11. Суб'єкт господарювання має забезпечити споживачам зручні умови для

всебічного огляду меблів.

12. У торговельному (демонстраційному) залі меблі розміщують за видами. Високі меблі розміщують уздовж стін, а низькі — усередині торговельного (демонстраційного) залу.

Меблеві гарнітури та набори меблів розміщують за їх призначенням: для спальні, їдальні, кухні тощо.

13. Для кращого ознайомлення споживачів з асортиментом товарів, що є у продажу, у торговельному (демонстраційному) залі оформляються інтер'єри з імітацією житлових кімнат, кухонь тощо.

Суб'єкт господарювання може організувати для споживачів консультації художника щодо оформлення інтер'єра і спеціаліста-червонодеревника.

14. Меблі, що надходять у розібраному вигляді, на вибір споживача продаються як у розібраному, так і в зібраному вигляді.

15. На відібрані споживачем меблі виписується товарний чек, де зазначаються номер або найменування торговельного підприємства, назва товару, перелік окремих виробів, які входять до складу набору (гарнітура), загальна кількість товарів у наборі (гарнітурі), забарвлення та малюнок оздоблювальних, облицювальних матеріалів, фурнітури тощо, артикул, ціна, дата продажу, прізвище, ініціали продавця та його підпис.

16. Суб'єкт господарювання може здійснювати продаж супутніх товарів (карнизів, світлозахисних штор, циновок тощо).

Зразки карнизів, штор розміщують на спеціальних кронштейнах, прикріплених до стіни.

ГЛАВА 8. ТОВАРИ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ, СПОРТУ, ТУРИЗМУ

1. Ця глава визначає особливості продажу товарів для спорту та відпочинку: приладів та інвентарю для фізкультури, спортивних ігор, легкої і важкої атлетики, гімнастики, боксу і боротьби, фехтування, лижного та ковзанярського спорту, туризму, альпінізму, водного спорту; мисливських та рибальських товарів; велосипедів (далі — товари для фізичної культури, спорту, туризму). Продаж одягу та взуття для фізичної культури, спорту, туризму здійснюється згідно з особливостями продажу швейних, трикотажних товарів та взуття.

2. Маркування товарів для фізичної культури, спорту, туризму передбачає наявність такої інформації: артикул, модель, марка, ґатунок, дата випуску. При маркуванні велосипедів на головну трубу рами наноситься товарний знак підприємства-виробника, на раму — порядковий номер і рік виготовлення.

3. Здійснюючи приймання товарів для фізичної культури, спорту, туризму,

перевіряють цілісність упаковки, наявність та правильність заповнення супровідних документів, заводських пломб, повноту комплектації, збереження товарного вигляду, наявність інструкцій, технічних паспортів, гарантійних талонів, іншої документації.

4. Товари для фізичної культури, спорту, туризму зберігають у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях, ізольованих від місць зберігання кислот і лугів, при температурі +15 °С і відносній вологості повітря не більше 60–70 відсотків. Для кращого зберігання якості товарів необхідно їх тримати у фабричній упаковці.

5. При зберіганні товари для фізичної культури, спорту, туризму розміщують на відстані не менше ніж 0,25 м від стін і підлоги, 0,5 м — від джерел електричного освітлення, 1 м — від приладів опалення. Проходи між штабелями мають бути не менше ніж 0,7 м.

6. При зберіганні товарів для фізичної культури, спорту, туризму необхідно дотримуватись таких правил:

- великогабаритні вироби (жердини для лазіння, стрибків, драбини для лазіння, списи для метання тощо) необхідно розміщувати в горизонтальному положенні з упором на декілька точок;
- лижі розміщують у вертикальному положенні в ящиках-гніздах зв'язаними попарно з розпірками посередині і носками догори;
- лижні палки зберігають стійма в ящиках-гніздах кільцями догори;
- вудочки риболовні та вудлища зберігають у вертикальному положенні стовщеним кінцем донизу;
- тенісні ракетки в розпакованому вигляді встановлюють на спеціальних латах у вертикальному положенні з упором основи обода на лати;
- тенісні ракетки із струнами необхідно затиснути в преси;
- гімнастичні коні, козли, столи, містки для стрибків устанавлюються в один ряд;
- човни, байдарки зберігають у тесових решітчастих ящиках із стапелями;
- хокейні ключки, зв'язані в пачки, зберігають на підтоварниках або полицях, укладають їх на бокових поверхнях пачок: перший ряд — крюками до себе, другий ряд — крюками від себе;
- чавунні ядра для штовхання та литі диски для метання зберігають у спеціальних ящиках, розділених на гнізда;
- велосипеди, мопеди зберігають в ящиках-решітках;
- спортивні сітки (волейбольні, для бадмінтону, баскетболу, футболу, тенісу), канати для лазіння та перетягування, троси для підвішування гімнастичних кілець, упаковані в тюки, зберігають у штабелях на підтоварниках;
- захисна амуніція для хокею та фехтування, щитки футбольні, туристичні палатки, індивідуальні чохли, гімнастичні та борцівські мати, спальні мішки, гумові вироби (м'ячі, камери, покришки для велосипедів тощо) зберігають на стелажах або підтоварниках;
- чучела для борців та боксерські мішки зберігають у вертикальному положенні.

7. При зберіганні товарів для фізичної культури, спорту, туризму необхідно дотримуватись вимог, передбачених попереджувальними знаками, зображеними

на упаковці.

- 8.** Товари для фізичної культури, спорту, туризму розміщують у торговельному (демонстраційному) залі за групами призначення: інвентар і приладдя для гімнастики, легкої та важкої атлетики, спортивних поєдинків, водного та зимових видів спорту, спортивних ігор, туризму та альпінізму, мисливські та рибальські товари, велосипеди тощо.
- 9.** Суб'єкт господарювання повинен забезпечити зручні умови для ознайомлення і вибору товарів, перевірки їх якості, складання і дрібного ремонту.
- 10.** Для демонстрації товарів для фізичної культури, спорту, туризму в торговельному (демонстраційному) залі використовують пристінні та острівні гірки, стенди, кронштейни, обертові стійки, підставки-тримачі, подіуми, пристінні шафи, перфоровані щити тощо.
- 11.** Великогабаритні товари (велосипеди, човни, байдарки тощо) викладають на спеціально відведених місцях з використанням підставок-тримачів.

Довгомірні предмети (вудочки рибальські та вудлища, лижі, палки до них тощо) виставляють у пристінних стійках з гніздами для підтримування стійкого вертикального положення цих товарів.

Предмети для спортивних ігор (тенісні м'ячі і ракетки, покришки і гумові камери, сітки тощо) викладають у вітринах та пристінних шафах або закріплюють на перфорованих щитках.

Дрібні спортивні товари (запасні частини до велосипедів, кульки для настільного тенісу, лижні кріплення, гачки рибальські, блешні, поплавки, волосінь тощо) викладають у касетах-чарунках або закріплюють на полках пристінних шаф.

- 12.** Зразки товарів повинні мати короткі анотації, які містять основні характеристики виробів.

- 13.** При продажу товарів для фізичної культури, спорту, туризму в присутності споживача необхідно перевірити їх якість, комплектність, наявність технічного паспорта, інструкції з експлуатації, гарантійних талонів установленого зразка та в обов'язковому порядку заповнити гарантійний талон.

- 14.** Асортимент товарів для фізичної культури, спорту, туризму може бути розширений за рахунок продажу супутніх товарів (лижні мастила та смоли, окуляри, протектори, чохли, шахматні годинники тощо).

ГЛАВА 9. ЛІСОМАТЕРІАЛИ ТА БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

- 1.** Ця глава визначає особливості продажу лісоматеріалів круглих, пиломатеріалів, будинків дерев'яних та їх деталей, стінових матеріалів і в'язучих речовин, покрівельних, ізоляційних та теплоізоляційних матеріалів, матеріалів для

облицьовування та оброблювання, скла віконного, санітарно-технічного обладнання, труб і з'єднувальних деталей до них тощо (далі — лісоматеріали та будівельні матеріали).

2. При прийманні лісоматеріалів та будівельних матеріалів перевіряються їх кількість і якість, наявність деталей у комплекті, відповідність супровідним документам, паспортним даним.

3. Зберігають лісоматеріали та будівельні матеріали рядами, штабелями, у рулонах, у контейнерах, клітках, кіпах, ящиках, на стелажах, піддонах, підштабельних основах тощо в закритих і сухих приміщеннях.

Круглі лісоматеріали та цеглу зберігають під навісом або накритими вологонепроникним матеріалом.

Усі стругані деталі та готові вироби з деревини зберігають під навісом або в критих складах.

Сипкі товари без упаковки (вапно, крейда, цемент, гіпс тощо) зберігають у закритих сухих приміщеннях з щільними стінами і підлогою; сипкі товари в мішках — на підтоварниках у закритих, сухих, добре вентильованих приміщеннях або під навісом за умови, яка внеможливіє проникнення вологи. Сипкі матеріали, що дуже розпиляються (вапно, алебастр, цемент, крейда тощо), зберігають окремо від інших матеріалів.

Окремі види будівельних матеріалів зберігають таким чином:

- скляні пустотілі блоки — укладеними на торець рядами з прокладками між ними заввишки не більше ніж 1,5 м;
- рулони м'якої покрівлі — у вертикальному положенні не більше ніж у два ряди заввишки;
- листи і деталі азбестоцементні — не більше 135 штук у стопці.

4. У місцях зберігання лісоматеріалів та будівельних матеріалів установлюють щити із зазначенням найменування товару; на штабелях, стелажах, рядах тощо вивішують бирки із зазначенням артикула, сорту. Для круглих лісоматеріалів указують також породу деревини і довжину, а для пиломатеріалів — додатково ступінь обробки (обрізні та необрізні).

5. Забороняється складувати та зберігати товари в підмочених кіпах, тюках, коробках і ящиках.

6. Усі лісоматеріали та будівельні матеріали перед складанням ретельно перевіряються для того, щоб не допустити занесення до місць зберігання різноманітних грибків та шкідників.

В обов'язковому порядку вживаються заходи з боротьби із шкідливими комахами та гризунами, а також з дезінфекції приміщень.

- 7.** Товари та матеріали, що тривалий час зберігаються, періодично переглядаються, перекладаються, сушаться, очищуються від пилу, торці лісоматеріалів покриваються вологозахисними замазками.
- 8.** При зберіганні виробів із скла, фаянсу та фарфору необхідно додержуватися попереджувальних знаків, зображених на упаковці, попереджувальних написів "Верх", "Обережно — скло", "Не кантувати", "Плиском не класти".
- 9.** Суб'єкт господарювання повинен забезпечити умови для вільного підходу до всіх лісоматеріалів та будівельних матеріалів, необхідні умови щодо зберігання, перевірки їх якості, надання споживачам додаткових послуг.
- 10.** Продаж великогабаритних будівельних матеріалів місцевого виробництва може здійснюватися за зразками з доставкою їх безпосередньо з місць виробництва на прохання споживача за вказаною ним адресою. Сипучі нерудні матеріали продають і доставляють споживачу з базових організацій з оплатою через торговельні підприємства.
- 11.** Суб'єкт господарювання, що здійснює продаж лісоматеріалів та будівельних матеріалів, повинен мати торговельний (демонстраційний) зал, у якому виставляються зразки товарів, проводяться розрахунки зі споживачами, організовується довідково-інформаційна служба, оформлюються та сплачуються послуги.
- 12.** Дерев'яні будинки заводського виготовлення, комплекти деталей будинків із стінами з місцевих будівельних матеріалів, а також садові будиночки суб'єкт господарювання на вимогу споживачів повинен продавати комплектно з усіма матеріалами, виробами, а також обладнанням, які необхідні для будівництва будинку (цемент, шифер, віконне скло, повсть утеплювальна будівельна, цвяхи, фарби та лаки, предмети сантехнічного та опалювального обладнання тощо).
- 13.** Забороняється продаж колонок водонагрівних та опалювальних котлів без технічних паспортів, інструкцій з експлуатації, гарантійних талонів установленого зразка.
- 14.** У торговельному (демонстраційному) залі для інформації споживачів повинні бути таблиці з коефіцієнтами переведення круглих лісоматеріалів та обапола в цільну кубомасу, правила обмірювання лісоматеріалів тощо.
- 15.** Усі види скла продають цілими листами або за розмірами, указаними споживачем. Ріжуть скло по прямій лінії за додаткову плату. Залишки скла завширшки до 20 см включно оплачуються споживачем і видаються йому разом з основною покупкою. Залишки скла більше цього розміру споживачем не сплачуються, їх залишають у торговельному підприємстві та продають для скління квартир, парникових рам, теплиць тощо.

Торці листів скла мають бути рівними, ріжучі краї закриті папером.

Бій скла, а також залишені споживачем залишки скла зберігаються в контейнерах (ящиках) для відходів і здаються торговельним підприємством місцевим

організаціям вторсировини в установленому порядку.

16. При продажу лісоматеріалів та будівельних матеріалів суб'єкт господарювання може надавати споживачам такі додаткові послуги:

- вантаження куплених товарів;
- доставка товарів своїм або залученим транспортом за вказаною споживачем адресою;
- розкрій деревостружкових або деревоволокнистих плит і фанери;
- торцювання бруса та пиломатеріалів на заготівку вказаної споживачем довжини;
- нарізання скла за розмірами, що вказані споживачем;
- приймання попередніх замовлень на товари, що тимчасово відсутні в продажу;
- продаж талонів на придбання місцевих нерудних матеріалів з базових організацій;
- збирання стандартних будинків своїми силами чи підрядними бригадами на договірній основі; згинання та різання труб і металопрокату, нарізання різьби на трубах;
- виготовлення нестандартних столярних конструкцій (рам, дверей тощо) на замовлення споживачів;
- видача напрокат будівельних механізмів, інструментів, їх налаштування і заточування;
- зберігання протягом узгодженого строку великогабаритних та важких лісоматеріалів і будівельних матеріалів;
- консультації з виконання будівельних і ремонтних робіт;
- ознайомлення споживачів з каталогами типових проектів індивідуальних житлових будинків;
- розрахунок норм витрат лісоматеріалів та будівельних матеріалів згідно з індивідуальними проектами на житлове будівництво.

17. Суб'єкт господарювання забезпечує з додержанням відповідних правил продаж супутніх товарів: фарб, лаків, розчинників і розріджувачів, сикативів готових, пензлів малярних, ручного будівельного та деревообробного інструменту, садово-городнього інвентарю, електрошнурів, електропроводів, електроустановлювальних виробів, хімічних засобів захисту рослин, замкових виробів тощо.

ГЛАВА 10. ПАРФУМЕРНО-КОСМЕТИЧНІ ТОВАРИ І МИЛО ТУАЛЕТНЕ

1. Ця глава визначає особливості продажу парфумерних товарів (духів, одеколонів, туалетної води, парфумерних наборів тощо) та лікувально-гігієнічних і декоративних косметичних товарів (далі — парфумерно-косметичні товари), а також мила туалетного.

2. При маркуванні прозорих парфумерно-косметичних товарів на лицьовому боці етикетки може зазначатися тільки назва товару, інші дані вказуються на зворотному боці етикетки.

Маркувальні дані можуть розміщуватися безпосередньо на упаковці парфумерно-косметичних товарів (на корпусі банки, коробки, пенала, туба, футляра тощо) та куску мила.

3. Приймаючи парфумерно-косметичні товари й мило туалетне, перевірку їх якості здійснюють за органолептичними показниками (зовнішній вигляд, прозорість, колір, запах, герметичність укупорки тощо), перевіряють маркування транспортної та споживчої тари, цілісність упаковки.

4. Парфумерно-косметичні товари і мило туалетне зберігають у чистих, добре вентильованих приміщеннях при відносній вологості 55-70 відсотків і температурі повітря:

- парфумерно-косметичні товари — від +6 С до +25 °С;
- тверде мило туалетне — не нижче -5 °С;
- рідке мило туалетне — не нижче +5 °С.

5. Парфумерно-косметичні товари зберігають на підтоварниках і стелажах. Їх розміщують на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалення. Необхідно додержуватися попереджувальних знаків, зображених на упаковці, та попереджувальних написів "Не кидати", "Скло", "Верх" тощо, а також строків придатності кожного виду товару та правил пожежної безпеки.

Висота складування для парфумерних товарів не має перевищувати 1,5 м, для косметичних товарів і мила туалетного — 2 м.

Не дозволяється попадання на парфумерно-косметичні товари і мило туалетне прямих променів світла.

6. На парфумерно-косметичні товари, які надійшли до продажу, мають бути анотації щодо призначення товару, правил застосування, його складу, умов зберігання тощо.

7. При продажу парфумерних товарів продавець повинен ознайомити споживача з їх запахом за допомогою папірців, які насичуються цими виробами, а також зразків-понюшок, наданих виробником.

Забороняється в роздрібній торговельній мережі продаж духів, одеколонів, туалетної води на розлив.

8. У разі, коли парфумерно-косметичні товари надійшли в продаж в упаковці з целофановою обгорткою або фірмовою стрічкою, продавець повинен запропонувати споживачу перевірити вміст упаковки.

9. При продажу парфумерно-косметичних товарів у аерозольній упаковці продавець у присутності споживача повинен перевірити роботу аерозольної головки шляхом натиснення клапана.

10. Продавець парфумерно-косметичних товарів повинен пропонувати споживачу товари-новинки, взаємозамінні, супутні товари, надавати кваліфіковану допомогу у

виборі товару.

ГЛАВА 11. ГАЛАНТЕРЕЙНІ ТОВАРИ

1. Ця глава визначає особливості продажу текстильної, швейної, металевої, шкіряної галантереї та іншої галантереї (далі — галантерейні товари).

2. Маркування галантерейних товарів передбачає наявність інформації про артикул, модель, колір, довжину (для метражних товарів), розмір (для штучних виробів), сорт (за умови поділу на сорти), ступінь стійкості забарвлення (крім виробів із сировини натурального кольору), кількість відрізів (тюлеві, мереживні полотна), спосіб прання.

Під час маркування чемоданів додатково вказують номер, рукавиць і рукавичок розмір, пасків — довжину, зубних щіток — ступінь жорсткості.

3. Галантерейні товари зберігають у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях на стелажах і підтоварниках на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалення, 0,5 м — від електроосвітлювальних приладів, 0,2 м — від стін та підлоги. Проходи між стелажимають бути не менше ніж 0,5 м.

4. При зберіганні галантерейних товарів суб'єкт господарювання повинен забезпечити додержання пожежних вимог.

Товари з пластичних мас та целулоїду мають зберігатися ізолювано від інших товарів як вогнебезпечні.

5. У торговельному (демонстраційному) залі галантерейні товари розміщують на острівних та пристінних гірках, стендах, полицях-корзинах, полицях-касетах, у шафах-вітринах з похилими полицями тощо.

6. Працівники суб'єкта господарювання повинні знати властивості та якість матеріалів, з яких товари виготовлені, шкалу розмірів і шкалу повноти, сучасний напрям моди, особливості споживчого попиту, засоби і правила зберігання та догляду за виробами. Вони повинні допомагати споживачам у виборі товару, ознайомлювати їх з новими виробами, уміти визначити розмір рукавиць, коміра, пояса та інших виробів.

7. Відмірювання тюлю проводиться шляхом накладання жорсткого метра на тюль, що вільно лежить на прилавку.

Стрічки, мереживо та тасьму відмірюють жорстким метром шляхом відкидання їх на прилавок (у відкидку) при вільному без натягання прикладанні цих виробів до метра.

Капронові гофровані стрічки відмірюють шляхом накладання жорсткого (брускового, дерев'яного) метра на стрічку, що лежить на прилавку (столі) у розправленому вигляді, без натягання і порушення гофрування.

8. Суб'єкт господарювання може здійснювати продаж таких супутніх товарів: рукавиць та рукавичок, шапочок, хусток, шарфів, блузок, сорочок, панчіх, шкарпеток, парфумерно-косметичних товарів, туалетного мила тощо.

ГЛАВА 12. ЗАПАЛЬНИЧКИ

1. Ця глава визначає особливості продажу запальничок як ручних пристроїв для вироблення вогню, які використовують паливо і застосовуються для припалювання, зокрема, сигарет, сигар та люльок та можуть застосовуватися для підпалювання матеріалів, таких як папір, гніти, свічки та ліхтарі, і які виробляються з внутрішньою подачею палива та можуть або не можуть заправлятися повторно.

2. Дозволяється продаж запальничок із захистом, спроектованих та виготовлених таким чином, щоб їх не могли використовувати діти віком до 4 років і 3 місяців (наприклад, захисний дизайн, захист механізму запалювання, складність послідовності дій, необхідних для запалювання, докладання зусиль для оперування ними).

Дозволяється продаж запальничок, що можуть заправлятися повторно, які спроектовані, вироблені та розміщені на ринку таким чином, щоб забезпечити тривале, безпечне використання за призначенням протягом усього періоду експлуатації, щонайменше п'ять років, за умови ремонту, та які відповідають таким вимогам:

- наявність гарантійних зобов'язань суб'єкта господарювання із зазначенням гарантійного строку (щонайменше два роки) для кожної запальнички відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів";
- практична можливість ремонту та безпечного повторного заправлення протягом усього періоду експлуатації, включаючи, зокрема, механізм запалювання;
- частини запальничок, які не є витратними матеріалами, але можуть зношуватись чи виходити з ладу при тривалому використанні після закінчення гарантійного строку, є доступними для заміни або ремонту в авторизованих або спеціалізованих центрах гарантійного обслуговування.

3. Забороняється продаж запальничок нестандартного дизайну, які за своєю формою нагадують героїв мультфільмів, іграшки, зброю, годинники, телефони, музичні інструменти, транспортні засоби, людські тіла або частини людських тіл, тварин, їжу або напої, які відтворюють музичні ноти, або мають мерехтливе світло чи рухомі або інші деталі розважального характеру.